

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

S. III.

Solvuntur objectiones.

47. **C**ONTRA primam partem primæ conclusionis objicit primò Durandus: Illud solum est proximum & immediatum objectum delectationis pertinentis ad amorem concupiscentiæ, quod est bonum proprium illius qui delectatur: At Deus secundum se non est bonum proprium Beati, sed solum ratione visionis beatificæ, per quam ab illo possidetur: Ergo secundum se & per se primò non est objectum talis delectationis, sed tantum secundariò, & ratione visionis. Major est evidens: delectationes enim sequuntur naturam amoris ad quem pertinent: Sed amor concupiscentiæ solum circa bonum proprium concupiscentis versatur: Ergo & delectatio quæ ad illum pertinet. Minor enim videtur certa: quia bonum extrinsecum non potest esse proprium, nisi mediante aliquâ operatione quâ conjungitur: Sed Deus est bonum extrinsecum Beatis, & illis conjugitur mediante visione: Ergo non est bonum proprium Beati, nisi ratione visionis.

48. **C**onfirmatur: In delectationibus corporeis & sensibilibus, objectum immediatum non est res ipsa quâ fruitur appetitus, sed ejus possessio & affectio; appetitus enim non delectatur de cibo & potu in se, sed de eo ut actu manducatur & bibitur; & avarus non de ipso auro, sed de possessione ejus gaudet: Ergo similiter objectum immediatum delectationis beatificæ, ad amorem concupiscentiæ pertinentis, non est Deus ipse, sed ejus possessio & consecutio, quæ est ipsa visio beatificæ.

49. **A**d objectionem, concessâ Majori, distinguo Minorem: Deus non est bonum proprium Beati, nisi ratione visionis beatificæ, tanquam conditionis illum applicantis intellectui Beati, concedo Minorem: tanquam rationis formalis, nego Minorem. Ad cujus probationem similiter distinguo Majorem: bonum extrinsecum non potest esse proprium nisi mediante aliquâ operatione quâ conjungatur, tanquam conditione applicante, concedo Majorem: tanquam ratione formali, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam.

Explicatur: Quando dicitur quòd ignis non calefacit, nisi ut approximatus ligno; & finis non movet voluntatem, nisi ut apprehensus, hoc verum est, si particula, *ut*, denotet conditionem necessariò requisitam in igne ad comburendum, & in fine ad finalizandum, secus verò, si exprimat rationem formalem: quia ratio formalis calefaciendi, & finalizandi, non est approximatio, aut apprehensio, sed calor, & bonitas, quæ per approximationem & apprehensionem applicantur & conjunguntur passo & appetitui. Ita similiter, cum dicitur quòd Deus non est bonum Beati, nisi ratione visionis beatificæ, hoc verum est, si *ly ratione* denotet conditionem seu causam applicantem, non tamen si declaret rationem & causam formalem: nam Deus est bonum Beati ratione suæ infinite bonitatis & perfectionis, per quam est summè conveniens creaturæ rationali; licet debeat illi applicari & conjungi per visionem beatam, quæ est ejus adeptio & consecutio. Unde ad confirmationem negandum est Antecedens: cum enim quis bibit vinum ad ejus suavitatem degustandam,

A objectum immediatum hujusmodi delectationis est vinum secundum suam bonitatem & suavitatem intrinsecam, ratione cujus est conveniens appetitui, licet degustatio seu potatio requiratur tanquam medium, & tanquam actio quâ conjunctio fiat cum objecto. Avarus etiam non delectatur immediatè de possessione auri, sed de auro possesso; ita ut aurum sit objectum quod & immediatum suæ delectationis, possessio verò solum conditio, per quam ei unitur & applicatur, vel objectum tantum secundarium talis delectationis.

B Objicies secundò: Idem est objectum desiderij, seu spei in via, & delectationis in patria: Atqui desiderium, seu spes in via, non habet pro objecto immediato Deum, sed visionem Dei: Ergo nec delectatio. Major patet ex supra dictis, Minor verò probatur. Desiderium & spes formaliter respiciunt bonum futurum acquirendum: Atqui Deus secundum se non est futurus, sed solum Dei visio: Ergo Deus non est objectum immediatum desiderij & spei in via, sed solum visio Dei.

C Respondeo concessâ Majori, negando Minorem: si enim spes haberet pro objecto immediato & primario Dei visionem, non verò ipsum Deum, non esset virtus Theologica; cum de ratione virtutis Theologicæ sit immediatè respicere aliquid increatum, & ab illo specificari; ut patet in fide & charitate, quæ immediatè Deum sub ratione primi veri & summi boni respiciunt. Unde ad probationem Minoris, distinguo Majorem: objectum spei est bonum futurum, ita ut futuritio sit ratio formalis objecti, aut ad illam pertineat, nego Majorem: ita ut sit conditio, concedo Majorem, & Minorem, & nego Consequentiam. Sicut enim esse non visum non attingitur à fide primò & per se; quia non est ratio formalis, sed tantum conditio vel modus intrinsecus in objecto fidei, quod est veritas prima revelans: ita etiam ratio futuri, vel non habiti, non attingitur à spe per se primò, sed tantum secundariò; quia non est ratio formalis specificativa illius, sed tantum conditio ad illam necessariò requisita, aut modus intrinsecus objecti illius. Idem cum proportionem, de delectatione beatificæ dicendum est: illa enim est primò & immediatè de Deo, & infinità ejus bonitate & suavitate, secundariò verò & mediatè de ejus præsentia & visione, quæ est tantum conditio ad illam requisita, vel ad summum objectum illius secundarium, ut in secunda parte conclusionis dictum est.

D Dices: Id per quod spes differt à gaudio & fruitione, est objectum ipse, & non solum conditio: Sed spes per hoc solum differt à gaudio, quòd gaudium seu fruitio est de bono præsentem & possessum, spes verò de bono futuro & nondum obtento: Ergo futuritio pertinet ad objectum spei, non solum ut conditio, sed etiam ut ratio formalis illius.

E Respondeo distinguendo Majorem: per quod differt formaliter, concedo Majorem: solum applicativè, nego Majorem: futuritio autem & præsentia non sunt diversæ rationes formales in actibus voluntatis, sed diversæ conditiones applicantes diversum modum appetibilitatis & bonitatis; nam futuritio applicat bonum nondum habitum & possessum; præsentia verò bonum habitum & possessum.

F Objicies tertio: Idem est objectum delecta-

50.

51.

52.

53.

54.

tionis in Beatis, & tristitia in damnatis: Atqui A
 objectum immediatum tristitiæ, quam habent
 damnati, non est Deus secundum se, sed caren-
 tia divinæ visionis: Ergo objectum immediatum
 delectationis Beatorum non est Deus, sed visio
 beatifica.

55. Huic argumento respondet Caietanus 2. 2.
 qu. 17. art. 5. negando paritatem: duplicem au-
 tem assignat rationem discriminis. Prima est,
 quia Beati habent appetitum rectè dispositum;
 & ideo primò & principaliter gaudent de eo de
 quo magis est gaudendum: primò enim gau-
 dent de bono divino in se, secundò de bono
 divino, quatenus est ipsorum bonum, & tertio
 de ipsa visione: At verò damnati, quia habent B
 voluntatem deordinatam, non tristantur de eo
 quod opponitur bono divino in se, cuiusmodi
 est malum culpæ; neque similiter de Deo non
 viso, sed tantum de carentia visionis. Secunda
 disparitas est, quia Deus secundum se est obje-
 ctum maximè conveniens creaturæ rationali;
 unde secundum se habet quòd possit esse obje-
 ctum delectationis Beatorum: At non habet se-
 cundum se aliquid disconveniens, sed tantum
 quatenus infert aliquod malum pœnæ; & ideo
 sub hac tantum ratione est objectum tristitiæ in
 damnatis.

56. Objicies quartò: D. Thomas infrà quæst. 11.
 art. 3. ad 3. dicit quòd finis sumptus pro re quæ
 est finis, & pro adeptione rei, non sunt duo fi-
 nes, sed unus finis; ex quo infert eadem fruitio-
 ne nos frui Deo, & visione illius: Ergo delecta-
 tio seu fruitio beatifica est de utraque imme-
 diatè.

57. Respondeo concessò Antecedente, negando
 Consequentiam: licet enim verum sit eadem
 fruitio nos frui Deo, & beatitudine formali,
 quæ est adeptio Dei, non tamen eodem modò;
 sed Deo fruimur primò & principaliter, visione
 verò, quæ est adeptio ejus, secundariò & per
 reflexionem, ut in secunda parte conclusionis
 declaravimus. Neque hinc sequitur esse duos fi-
 nes, Deum & ejus adeptionem: nam ut essent
 duo fines ultimi, opus esset ut tam Deus, quàm
 ejus adeptio, haberent dignitatem ultimatè di-
 ligibilem propter se; hoc enim est de ratione ul-
 timi finis: quod hic non contingit, cum solus
 Deus talem bonitatem habeat; adeptio verò
 ejus solum sit id quò Deus talem bonitatem
 habens nobis coniungitur.

ARTICVLVS IV.

*Utrum Beati sint impeccabiles ab
 intrinseco?*

N EGANT Scotus & Nominales in 1. dist.
 1. qu. 4. asserentes Beatos esse impeccabi-
 les solum ab extrinseco, & ex divina providen-
 tia, impediende ne in peccatum labantur, eos-
 que ad Dei amorem continuò determinante &
 applicante. Quam sententiam probabilem repu-
 tat Salas hic tract. 2. disp. 7. sect. 8. licet oppo-
 situm iudicet probabilius, loquendo de visione
 quæ beatificatur de facto, secus de alia possi-
 bili, quæ tam tenuis, inquit, esse potest, ut non
 confirmet ab intrinseco in bona voluntate. Op-
 positum docent alij Theologi, maximè Thomis-
 tæ: unde sit

Tom. III.

S. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

D ICO breviter, Beatos esse impeccabiles ab
 intrinseco.

58. Probatur conclusio multipliciter: Primò, quia
 Beatitudo petit ab intrinseco omne bonum af-
 ferre, & omne malum auferre: Sed impeccabi-
 litas est maximum bonum, peccatum verò sum-
 mum malum: Ergo beatitudo postulat ab intrin-
 seco excludere omne peccatum, & reddere
 beatum impeccabilem.

59. Secundò probatur: Beatitudo est inamissibi-
 lis ab intrinseco, ut ostendemus in ultima dis-
 putatione: Ergo petit ab intrinseco excludere,
 seu impedire omne id ratione cuius possit amit-
 ti: sicut cælum, quia ab intrinseco est incorru-
 ptibile, ab intrinseco petit excludere omne quod
 ad illius corruptionem disponderet: At pecca-
 tum, si de facto daretur, beatitudinem destrue-
 ret; cum beatitudo sit summa felicitas, pecca-
 tum verò summa miseria: Ergo beatitudo ab in-
 trinseco petit peccatum excludere, si commissum
 inveniat, & committendum impedire.

60. Tertio probatur: Licet repugnet creaturæ ef-
 se impeccabilem per naturam, ei tamen conve-
 nire potest impeccabilitas per gratiam: At nulla
 gratia ad hunc effectum præstandum aptior est,
 quàm gratia consummata patriæ, cum illa sit
 perfectissima, & veluti in suo centro & statu
 connaturali: Ergo illa reddit Beatos ab intrin-
 seco impeccabiles: unde 1. Petri 1. vocatur *in-*
corruptibilis & incontaminata hereditas.

61. Confirmatur: Gratia patriæ est multò perfe-
 ctior, saltem quantum ad modum operandi,
 quàm quælibet gratia viæ; cum illa reguletur
 per lumen gloriæ, & claram Dei visionem, ista
 verò per fidem & cognitionem obscurem: Sed
 gratia viæ interdum confirmat & immobilizat
 hominem in bono, illumque reddit impeccabi-
 lem, etiam venialiter, ut patet in Beata Virgi-
 ne: Ergo à fortiori gratia patriæ id præstat in
 Beatis & comprehensoribus.

62. Neque valet, si dicas donum confirmationis
 & impeccabilitatis in Beata Virgine, & in aliis
 Sanctis confirmatis in gratia, non provenire ab
 aliqua perfectione intrinseca gratiæ, sed ab ex-
 trinseco favore & manutentione Dei; quæ etiam
 ratione omnes Beati sunt impeccabiles, juxta
 sententiam Scoti. Non valet, inquam, nam
 (præterquam quòd hoc falsum est, ut demon-
 strant nostri Thomistæ in tractatu de gratia; ubi
 docent in viatoribus donum confirmationis in
 gratia non solum consistere in providentia Dei
 extrinseca, occasiones peccandi tollente, sed
 etiam in aliqua perfectione intrinseca gratiæ,
 quæ attenditur secundum quandam participati-
 onem gratiæ & charitatis patriæ; de quo vi-
 deri potest Alvarez disp. 104. de auxiliis) hoc
 datò, non infringitur vis argumenti propositi:
 Gratia enim patriæ, cum sit perfectior, & in suo
 statu connaturali, aliquid amplius exposcit
 quàm gratia viæ: Ergo si gratia viæ extrinseco
 favore & manutentione Dei interdum reddat
 hominem impeccabilem, gratia consummata
 patriæ id ex natura sua, & ex perfectione sibi
 intrinseca præstare petit.

63. Quartò probatur conclusio: Sicut se habet
 voluntas damnatorum ad malum, ita ad minus
 se habet voluntas Beatorum ad bonum: Sed

I ij